

ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНОГО ВІДНОВЛЕННЯ В ДУБОВИХ НАСАДЖЕННЯХ НА ПРИТОКАХ ВОРСКЛИ У МЕЖАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Румянцев М.Г., канд. с.-г. наук
Кобець О.В., канд. с.-г. наук
Ющик В.С.

Український науково-дослідний інститут лісового господарства та
агролісомеліорації імені Г. М. Висоцького

Одним із важливих аспектів ведення господарства в дубових лісах для їхнього відтворення є використання підросту дуба звичайного (*Quercus robur* L.) й інших господарсько цінних порід.

Особливості формування підросту господарсько цінних порід у межах водозбору Ворскли вивчали під наметом мішаних природних дубових насаджень віком понад 100 років та відносно повнотою насаджень від 0,6 до 0,8 і на суцільних зрубках (віком 2–3 роки) у ДП «Краснопільське ЛГ», ДП «Тростянецьке ЛГ» і ДП «Охтирське ЛГ» Сумської області у 2018–2019 рр. за методикою УкрНДІЛГА в умовах свіжої кленово-липової діброви.

Результати проведених досліджень свідчать, що на притоках річки Ворскли природне відновлення головних порід під наметом лісу та на зрубках відбувається незадовільно. Частка дуба в складі поновлення є незначною – лише 2–14 %. Під наметом дубових насаджень обліковано не більше 1,8 тис. шт. · га⁻¹ екземплярів дуба віком до 3 років.

На зрубках, утворених після проведення суцільних рубок, у складі природного поновлення дуб траплявся також в незначній кількості (0,2–0,5 тис. шт. · га⁻¹). Це пов'язано насамперед із періодичністю плодоношення дуба – чергуванням врожайних і неврожайних років.

Майже повна відсутність природних дубових молодняків у лісовому фонді регіону свідчить про зниження потенційної здатності дуба до самовідновлення та обумовлює необхідність негайного розроблення комплексу лісівничих заходів, спрямованих на забезпечення формування дубових насаджень природного походження. Цього можна досягти шляхом одночасного проведення вибіркового або поступового рубку головного користування в експлуатаційних лісах і лісовідновних рубок – у лісах, виключених із режиму головного користування, у поєднанні із заходами сприяння природному відновленню. Також обов'язково необхідно враховувати періодичність плодоношення дуба.